

Sözleşmede proje değişikliği isteyen idarenin bu isteğini yerine getirmeyen yüklenici bir hak talebi

Konu : Sözleşmede proje değişikliği isteyen idarenin bu isteğini yerine getirmeyen yüklenici bir hak talep edebilir mi?

Karar Veren Mahkeme: Yargıtay 15. Hukuk Dairesi

Karar Tarihi: 03.07.2008

Karar Sayısı : E: 2008/6269, K: 2009/4356

Olay Özeti Karar ve Sonuç:

Dava teminat mektubunun nakde çevrilmesi nedeniyle bedelinin tahsili ve manevi tazminat istemleriyle açılmıştır. Dava konusu işin ihalesi 29.09.2003 tarihinde yapılmış, davacı yüklenici şirket aynı tarihli teklifi vermek suretiyle ihaleye katılmıştır. Davacı yüklenici şirketin teklifinde işin yapılacağı yerleri ve çevresini gördüğü, mahallin özelliklerini ve zemin şartlarını tetkik ettiği açıklanmış, işin bedeli birim fiyatlar üzerinden hesaplanarak teklif verilmiştir. Davalı iş sahibi tarafından davacı yüklenici şirkete 06.11.2003 tarihinde onaylanmış olan zemin etüdüleri ve geoteknik rapor gönderilmiştir. Geoteknik raporda kazık boyları 15 ve 12 metre olarak belirtilmiştir. Taraflar arasında 26.12.2003 tarihinde sözleşme imzalanmış, 01.03.2004 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. Sözleşmenin 46 ve eki olan Özel Teknik Şartnamenin (OTS) 13. maddesi uyarınca projenin yapılması şirketin yükümlülüğündedir. Yüklenici şirket tarafından ... Mühendislik Ltd.Şti.ye yaptırılan projeler davacı idareye gönderilmiş, iş sahibi idare tarafından 27.05.2004

tarihinde onaylanmıştır. Projelerde kazık boyu 30 metre olarak gösterilmiştir. 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62.c maddesi uyarınca birim fiyat üzerinden yapılan ihalelerde projenin sonradan hazırlanabileceği kabul edildiğinden, yüklenici şirket tarafından yer tesliminden sonra işe başlanmış, yüklenici şirket tarafından yapılan işe ilişkin düzenlenen 2 adet hakediş bedeli iş sahibi idare tarafından yükleniciye ödenmiş, iş bedeli bu davaya konu teşkil etmemiştir. Davalı iş sahibi idare 16.06.2004 tarihinde işi durdurmuş, 23.06.2004 tarihli yazıyı yüklenici şirkete göndererek kazık boylarının 16,50 metre olmasının yeterli olduğunu, daha uzun kazık çakılmasının gereksiz olduğunu bildirerek projelerin bu şekilde revize edilmesini ve işe yeni hazırlanacak projeye göre devam edilmesini istemiştir. Yüklenici şirket aynı tarihte davacı iş sahibi idareye gönderdiği yazıda hazırladıkları ve idare tarafından onaylanan projelere göre işin yapılmasının gerekli olduğunu, proje değişikliğine gitmeyeceklerini bildirmiştir. Sözleşmenin ayakta olması nedeniyle taraflar arasında çeşitli tarihlerde yazışmalar yapılmış, davacı iş sahibi idare 27.10.2004 tarihli yazısı ile kazık boyları 16,50 metre olacak şekilde proje revizyonu yapılmasını ve işin bu projeye göre tamamlanmasını yüklenici şirketten istemiş, ancak yüklenici şirket bu yazıya uygun şekilde proje hazırlatmadığı gibi işe de devam etmemiştir. Bunun üzerine taraflar arasında yazışmalar devam etmiş davacı idare 22.03.2005 tarihinde imalâtların başlamasını, aksi takdirde sözleşmeyi feshedeceğini yüklenici şirkete bildirmiştir. Yüklenici şirketin ısrarla proje değişikliğini kabul etmemesi ve imalâta başlamaması nedeniyle 27.07.2005 tarihli olurla iş sahibi idare tarafından sözleşmenin feshine karar verilmiştir.

Davacı yüklenici şirket bu davalarda maddi ve manevi tazminat ile nakde çevrilen teminat mektubunun bedelinin tahsili istemlerinde bulunmuştur. Davacı idare tarafından yüklenici şirkete gönderilen geoteknik raporunda kazık boyları açıklanmıştır. Davacı yüklenici tarafından çizdirilen proje

geoteknik raporundaki kazık boylarına uygun olmamasına rağmen idare tarafından 27.05.2004 tarihinde onaylanmışsa da, bu yanlışlığın ve 30 metre boyunda kazık çakılmasının gereksiz olduğunun fark edilmesi üzerine 16.06.2004 tarihinde iş durdurulmuş, 23.06.2004 tarihinde de proje revize edilerek kazık boyunun 16,50 metre olarak yapılması ve bu şekilde işe devam edilmesi yüklenici şirkete bildirilmiştir. Sözleşme eki olan Yapım İşleri Genel Şartnamesinin (Y1GŞ) 13. maddesinde iş sahibi idarenin projelerde değişiklik yapma hakkı olduğu, proje değişikliği yapılması durumunda yükleniciye gerektiği kadar süre uzatımı verileceği, yüklenicinin proje değişikliği nedeniyle başka bir talepte bulunamayacağı düzenlemesine yer verilmiştir. İş sahibi idarenin 30 metre uzunluğundaki kazığın gereksiz olduğunu fark etmesi, geoteknik raporunda yapılması gereken kazık uzunluğunun yüklenici şirkete-bildirilmesi ve şartnamenin 13. maddesi uyarınca iş sahibi idarenin projede değişiklik yapma hakkının bulunması, idare tarafından yüklenici şirkete süre uzatımı verilmesine rağmen yüklenici şirketin ısrarla proje değişikliğine yanaşmayarak 30 metre uzunluğundaki kazıkta ısrar edip işi sürüncemede bırakması sonucu 27.07.2005 tarihli olurla taraflar arasındaki sözleşmenin feshedilmesinde kusurlu olan davacı yüklenici şirkettir. Yüklenici şirket proje değişikliği yapıp buna uygun şekilde işi sürdürmek zorundadır. Mahkemece bilirkişi raporuna dayanılarak sözleşmenin feshinde kusurun iş sahibi idarede olduğu 'kabul edilmek suretiyle hüküm kurulması doğru olmamıştır. Sözleşmenin feshinde kusur davacı yüklenici şirkette olduğundan, yüklenici şirketin kâr kaybı istemlerinin kabulü mümkün olmadığı gibi, teminatın irat kaydedilmesinde isabetsizlik yoktur.

Davacı yüklenici şirket 30.01.2005 tarihinde kadar yapmak zorunda kaldığı genel giderler, personel giderleri ve makinaların boşa kalması sonucu ödenen kira bedelleri nedenleriyle tazminat istemlerinde de bulunmuştur. Yer tesliminin yapıldığı 01.03.2004 tarihinden, işin durdurulduğu 16.06.2004 tarihine kadar yüklenici şirket tarafından işe

devam edilmiş, yapılan işin bedeli de 2 adet hakedişle yüklenici şirkete ödenmiştir. Bu tarihler arasında davacı yüklenici şirket yapıp bedelini tahsil ettiği iş nedeniyle giderleri yapmak zorunda olduğundan ayrıca yaptığı giderler nedeniyle tahsil isteminde bulunması mümkün değildir. İşin durdurulduğu 16.06.2004 tarihinden 30.01.2005 tarihine kadar dava konusu yapılan yüklenici şirket giderlerinin tahsiline karar verilebilmesi için yüklenici şirketin işi yapmamakta haklı olması gerekir. Yüklenici şirket işin durdurulmasından bir hafta sonra 23.06.2004 tarihinde iş sahibi idarenin projelerin revize edilip kazık boylarınının 16,50 metreye indirilmesi suretiyle işe devam edilmesi istemine karşı durup kusurlu duruma düştüğünden, bu dönem için de iş sahibi idareden gider olarak herhangi bir talepte bulunması mümkün değildir.

Yukarıda açıklanan nedenler dikkate alınarak, sözleşmenin feshinde yüklenici şirketin kusurlu olması değerlendirilmek suretiyle kâr; kaybı ve yapılan giderler ile nakde çevrilen teminat mektubu bedelinin tahsili istemlerini içerir davanın ve birleşen davanın tümünün reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamış, kararın bozulması gerekmiştir.